



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 listopada 2018 r.

Pozycja 159

POSTANOWIENIE

z dnia 3 lipca 2018 r.

Sygn. akt Ts 137/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.G. w sprawie zgodności:

art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, ze zm.) w zakresie, w jakim pozbawia wnioskodawczynię prawa do przedstawienia w ponownym wniosku okoliczności faktycznych, które nie były przez nią przytoczone w poprzednio składanym wniosku, a które określają jej status rodzinny i materialny z art. 2, art. 32 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W sporządzonej przez radcę prawnego i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 lipca 2017 r. (data nadania) skardze konstytucyjnej M.G. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, ze zm.; dalej: u.o.k.s.) w zakresie, w jakim pozbawia wnioskodawczynię prawa do przedstawienia w ponownym wniosku okoliczności faktycznych, które nie były przez nią przytoczone w poprzednio składanym wniosku, a które określają jej status rodzinny i materialny, z art. 2, art. 32 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Skarżąca w pozwie z 11 grudnia 2015 r. przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych, Oddział Terenowy w P. domagała się zwolnienia od kosztów sądowych. Postanowieniem Sądu Okręgowego w P. z 1 marca 2016 r. została częściowo zwolniona od kosztów sądowych. Skarżąca na powyższe postanowienie wniosła zażalenie, które zostało następnie oddalone przez Sąd Apelacyjny w P. postanowieniem z 14 lipca 2016 r. Skarżąca złożyła ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Postanowieniem z 16 grudnia 2016 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Okręgowym w P. I Wydziale Cywilnym oddalił ponowny wniosek skarżącej. Na powyższe postanowienie skarżąca wniosła skargę. Sąd Okręgowy w P., Wy-

dział I Cywilny postanowieniem z 25 stycznia 2017 r. utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

W ocenie skarżącej zaskarżony przepis, a w szczególności jego wykładnia dokonana przez sąd w jej sprawie, narusza prawo do sądu i sprawiedliwego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), zasadę dostatecznej określoności przepisów prawa oraz praworządności (art. 2 Konstytucji) zasadę jednakowej ochrony każdego podmiotu prawa przez stanowione przez państwo normy prawne, zakaz dyskryminacji przez prawo oraz zasadę równego traktowania podmiotów w procesie stosowanych norm prawnych (art. 32 Konstytucji).

Ponadto skarżąca, powołując się na poglądy doktryny, wskazuje, że istnieje inna możliwość interpretacji zaskarżonego przepisu niż ta, którą dokonał sąd w jej sprawie.

Zarządzeniem sędziego Trybunału z 5 marca 2017 r. skarżąca została wezwana do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: po pierwsze, doręczenie 5 podpisanych egzemplarzy skargi konstytucyjnej, po drugie, dokładne wskazanie, w jaki sposób art. 107 u.o.k.s. narusza konstytucyjne prawa lub wolności skarżącej, wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji, po trzecie, udokumentowanie daty: doręczenia skarżącej odpisu postanowienia Sądu Okręgowego w P. z 25 stycznia 2017 r., wystąpienia przez skarżącą z wnioskiem, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK, w celu sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej w postępowaniu zakończonym wydaniem postanowienia Sądu Okręgowego w P. z 25 stycznia 2017 r., doręczenia pełnomocnikowi skarżącej rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK, po rozpoznaniu wniosku skarżącej, o którym mowa w punkcie 3b zarządzenia, po czwarte, doręczenie poświadczonego za zgodność z oryginałem odpisu postanowienia Referendarza Sądowego w Sądzie Okręgowym w P. z 16 grudnia 2016 r. oraz postanowienia Sądu Okręgowego w P. z 25 stycznia 2017 r., po piąte, doręczenie odpisu i 4 kopii postanowienia sądu wydanego po rozpoznaniu wniosku, o którym mowa w art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK, po rozpoznaniu wniosku skarżącej, o którym mowa w punkcie 3b zarządzenia.

W piśmie z 23 marca 2018 r. (data nadania) skarżąca ustosunkowała się do powyższego wezwania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony wolności lub praw. Musi ona spełniać przesłanki jej dopuszczalności, które zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowane w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK). Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna może zostać wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego dopiero po wyczerpaniu drogi prawnej, w terminie trzech miesięcy od doręczenia skarżącej prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Stosownie do art. 44 ust. 2 u.o.t.p. TK, w razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej skarżąca może zwrócić się do sądu rejonowego swojego miejsca zamieszkania o ustanowienie dla niej adwokata lub radcy prawnego z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Jak stanowi art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze u.o.t.p. TK, złożenie wniosku wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Zgodnie zaś z art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK, wznowienie biegu tego terminu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego.

Trybunał przypomina, że w myśl art. 36 u.o.t.p. TK w sprawach nieuregulowanych w u.o.t.p. TK do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.). Z powodu braku odrębnej regulacji w u.o.t.p. TK termin, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, oblicza się zgodnie z przepisami k.p.c., a w myśl odesłania wyni-

kającego z art. 165 § 1 k.p.c. – według przepisów prawa cywilnego. Stosownie do art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.), jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, to miesiąc liczy się za dni trzydzieści.

Skarżąca jako ostateczne orzeczenie w sprawie wskazała postanowienie Sądu Okręgowego w P. z 25 stycznia 2017 r., które zostało jej doręczone 3 lutego 2017 r., a więc od tego dnia rozpoczął bieg trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Z załączonych do skargi dokumentów wynika, że skarżąca z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej wystąpiła 15 lutego 2017 r., a więc 11 dni po doręczeniu ostatecznego orzeczenia. Jednocześnie z dniem 15 lutego 2017 r. nastąpiło zawieszenie biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Pismo Okręgowej Izby Radców Prawnych w P., wyznaczające imiennie radcę prawnego w sprawie skarżącej, zostało doręczone pełnomocnikowi 6 kwietnia 2017 r. Oznacza to, że tego dnia nastąpiło wznowienie biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. W konsekwencji na wniesienie skargi konstytucyjnej pozostało 79 dni (90 dni pomniejszone o 11 dni). Tymczasem skarga konstytucyjna została skierowana do Trybunału Konstytucyjnego 6 lipca 2017 r. (data nadania), tzn. po upływie 91 dni.

Konkludując, Trybunał stwierdza, że rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona po upływie 102 dni od doręczenia skarżącej ostatecznego orzeczenia, a zatem z przekroczeniem terminu określonego w u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest samodzielną podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu (art. 77 ust. 1 w zw. art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK).

2. Niezależnie od powyższej podstawy odmowy, w ocenie Trybunału, podniesiony w skardze konstytucyjnej problem dotyczy sposobu stosowania prawa, a nie oceny jego hierarchicznej zgodności z Konstytucją. Trybunał zauważa, iż sama skarżąca wskazuje, że to Sąd Okręgowy w P., dokonując błędnej interpretacji zaskarżonego przepisu naruszył jej konstytucyjne prawa. Ponadto Trybunał stwierdza, że cała argumentacja przedstawiona w skardze konstytucyjnej skupia się na błędnej interpretacji zaskarżonego przepisu zastosowanej przez sądy w sprawie skarżącej.

W myśl utrwalonego poglądu normatywna treść przepisów może być kształtowana przez organy stosujące prawo. Jeżeli organy te nadają przepisom utrwalone i jednolite rozumienie, to powinno być ono uwzględniane przez Trybunał przy ocenie zarzutu niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją (zob. np. wyrok TK z 2 czerwca 2009 r., sygn. SK 31/08, OTK ZU nr 6/A/2009, poz. 83). Jednakże to na skarżącym spoczywa ciężar wykazania istnienia utrwalonej i jednolitej linii orzeczniczej odnośnie zaskarżonego przepisu.

Trybunał stwierdza, że skarżąca nie wykazała istnienia utrwalonej i jednolitej linii potwierdzającej jej sposób rozumienia zaskarżonego przepisu. Co więcej, sama, skarżąca, powołując się na rozbieżności w doktrynie, wskazuje na inną możliwość interpretacji zaskarżonego przepisu.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK skarga konstytucyjna powinna zawierać uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącej z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie. Jeżeli skarga konstytucyjna nie zawiera uzasadnienia zarzutu niekonstytucyjności przepisu, a jedynie niekonstytucyjnego stosowania prawa, to należy stwierdzić, iż wymóg uzasadnienia niekonstytucyjności przepisu nie został przez skarżącą spełniony.

Trybunał przypomina, że wydanie wyroku i jego treść nie mogą być przedmiotem skargi konstytucyjnej. Skoro więc skarżąca zakwestionowała sposób zastosowania zaskarżo-

nych przepisów w jej sprawie przez sądy powszechne, sprawa nie może być merytorycznie rozpoznana.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.